

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V obrambo domače obrtnije.

II.

Dejali smo v zadnjem svojem članku, kako pretresuje kapital na polji obrtnije občni materialni blagor našega naroda. V hvalo osode moramo tu pritrčiti, da je naše ljudstvo sploh poljedelsko in da nij mogla zaradi tega denarna industrijalna konkurenca prouzročiti strašne epidemije občnega pavperizma, kakor ga razširja posebno po nekaterih avstrijskih provincijah.

Znan je boj in gorje posebno mej tkalci v Šleziji, kateri jim je prouzročil mehaničen kolovrat. Dežela, ki je slovela prej zaradi blagostanja po izdelovanju izvrstnega platna, bode in je uže postala jedna sama velika fabrika v rokah kapitala. Veseli zadovoljni obrazi premožnih tkalcev spremenili so se v blede barvo revščine in nezadovoljnosti, iz krepkega naroda rodile so se najbolj nesrečne družine fabriških delavcev.

Jednako žalosten faktum moramo zabeležiti iz južne Tirolske.

Na italijanskej meji je cvetelo in slovelo nekada zaradi znamenite svilopreje mesto Ala. Ta obrt je dajala uže v minulem stoletju posameznemu tkalcu po dva goldinarja zaslužka na dan. Občno blagostanje bilo je baje tako nenavadno, da ga celo cesar Jožef II. nij mogel razumeti, ko je obiskal ono mesto.

Postavilo se je namreč, pripovedujejo še danes stari meščanje iz Ale, za slovesen cesarjev sprejem vse moštvo v časten špalir po mestu, in sicer oblečeno od nog do glave v svilnat baržun.

Cesar, misleč da so to baje sami deželni plemiči, se razjezi, ko izve, da so to tkalci svile, zaradi take zapravlivosti, ter se hipoma odpelje dalje mence: „Knezi niste, kmetje tudi ne, pojdite domov in učite se štediti za slabe čase!“

In v resnici mislili niso tedaj ti ponosni tkalci, kako jih uniči kapital v kratkem času.

Dandanes stoji v tem južnem mestu le jedna sama fabrika, ki skromno živi trideset delavcev. Ostalo ljudstvo pa se izseljuje v Ameriko, ali gine po uboštvo od leta do leta. V hudej zimi pred tremi leti je v resnici nekaj nekadanjih ponosnih tkalcev poginilo mrazu in lakote. Jednako razmerje nahajamo na Predarliskem.

Prvotni domači tkalci, ki so ustanovili sedaj veliko platneno industrijo, žive ob milosti tujega kapitala. In vojaška statistika priča, da je ta provincija, ki je bila nekada premožna, fizično na jako nizkej stopinji, da hira in hira ljudstvo zaradi slabe hrane krompirja in kave brez mleka in sladkorja, takov zaslužek daje namreč industrija postavljena na ogromni kapital.

Bojimo se, da se godi jednako ali vsaj ne bolje v malo letih našim rokodelcem, katerim izpodkopava kapitalna industrija od dne do dne zaslužek, ako jih država in lastna organizacija na podlagi stalnih zakonov ne reši žugajoče pogube.

„Desine fata deum flecti sperare precando!“
poje Vergil.

Rojaki, mi pa ne držimo dalje križem rok, ne glejmo v višavo mence bode uže bolje, vsaj se mora spremeniti v prid!

„Pogum toliko velja, kakor sreča“, pravi Lafontaine. Kujmo železo dokler je vroče. Baš sedaj se je jela zanimati vlada nekoliko bolj za domače industrijelno vprašanje videč, da po starem potu ne more dalje, ako neče, da mu obuboža dobra tretjina prebivalcev.

Zaradi tega imejmo pred očmi posebno dva po našej misli naj bolj važna faktorja za povzdigo narodne obrti, namreč: osnovo obligatoričnih zadrug in skrčenje obrtnijske svobode na podlagi zakonov.

Več o tem v tretjem članku.

Liberius.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. oktobra.

Delegacije sešle se bodo v dan 25. okt. V četrtek 26. t. m. sprejel jih bode presvitli cesar, avstrijsko ob 12., ogrsko ob 1. uri. Predloge, katere jim bo obravnavati, niso še povsem znane. Vojno ministerstvo bo v svojem budgetu nekoliko osvetilo novo organizacijo vojske. Državni finančni minister ne bode zahteval posebnega kredita. Grof Kalnoky hoče baje v odboru delegacijskem priobčiti nekoliko diplomatičnih aktov. V torek imeli bodo avstrijski delegati posvetovanje.

Znamenito je to, da so vsi navzočni člani **državnega sodišča** v zadevi „Matice Opavske“ in poučavanja po šolah v Sp. Themenavu in Bischofswartu izrekli jednoglasno dotično naredbo naučnega ministerstva za nezakonito.

Narodna stranka v **Spiljetu** se pripravlja k volitvi župana in mestnega odbora, ker je nameštvo odbilo pritožbo centralistično-italijanske stranke gledé volitve. Narodni zaupni možje, njim na čelu dr. Bulat, posvetovali so se ter popolnem spozumeli o osebi bodočega župana ter odbornikov. Težko se uže pričakuje, da bodo volitve razpisane ter z njimi svetu se pokazalo, da v narodnej stranki nij razprtije in nejednosti, kakor so to nasprotniki v svet trobili.

V soboto so bili v **hrvaškem** saboru izbrani štirje saborski beležniki: Steković, Lončarić, Zec in Barlović. Poročilo odbora za razsodbo deželnega računa se je vzprejelo. Interpelirala sta: Rogulić glede svobodnega kuhanja žganja in Tkalčić glede nepostavne volitve župana virovitiškega.

Cirkularna naredba vojnega ministra obsega določbe gledé sodne oblasti nad onimi **Hercegovinci in Bošnjaki**, ki so vzprijeti v vojake. Glavna načela sta ta, da veljajo kazenske postave za c. kr. vojsko tudi za nove vojake v okupiranih deželah ter da se te dežele glede vojskinih kazenskih zakonov smatrajo enakimi notranjim deželam.

Vnanje države.

Na **Ruskem** uvidevajo veliko važnost publicistike tudi za nižje ljudstvo. Grof Ignatijev je svoje dni v Petrogradu ustanovil list za kmete, in sedanji

LISTEK.

Drag medved.

(Povest. Ruski spisal M. Rudakov, poslovenil Kmetov.)

(Dalje.)

— „Ej, Vasilij, ali imate vsaj kake siratke za pse, ker sicer od samega kruha silno prepadejo?“ dejal sem jaz bojzljivo, kajti kmetje štejejo si v greh mleko tratiti za pse.

— „Le nakrmite,“ odgovoril je on radovoljno v moje začudenje, „prinesem Vam koj korito . . .“

Prinešeno bilo je korito in pričelo se je krmenje psov. Iz miznice, s polic in družih hranilnih mest pojavili so se koščeki črnega kruha, ogrizki potic in psi naši bili so nakrmljeni. S krmljenjem trudil se je sam Vasilij, in na lici njegovem bilo je vidno, da mu je to delo prav po srci.

Krmljenje psov napravljalo je veselje ne samemu Vasiliju. V hiši bilo je razen naji, Vasilija, njegove žene in odraščenega sina in hčere, še sedem

otrok od osmega do štirinajstega leta. Ti poslednji tiščali so se drug k drugemu in radovedno pogledavali pse. „Ej, kakšen pes je to,“ čulo se je mej njimi, kakor volk.“ Poslednja opazka tikala se je mojega Hetmana — gromadnega prepeličarja ruskega plemena, z jako impozantno vnanjostjo, kateri je, najevši se in pokorivši se mojemu povelju, sedel pred Vasilija, javnil in pomolil mu tace . . .

Takov izraz pasje hvaležnosti napravil je silen utis na gledalce, a ginjeni Vasilij dejal je, dajeje Hetmanu kos riževe potice: „prav kakor moja Lapka . . . ona bila je tudi tacega plemena, jako prebrisan pes!“

Pogovorili smo še o tem in drugem kake pol ure in potem odpravila sva se v senico.

Ulegši se na kup slame, prinesene po Vasiliji (trava še nij bila pokošena), dogovorila sva se s prijateljem zjutraj zgodaj ustati; toda trudnost, mehka postelj in sveži zrak storili so svoje in vzbudilo naji je lajanje najinih psov in glas Vasilijev: „Ej, lovca, čas je ustati!“ Vzdignevala se, gledava: solnce plavalo je visoko. Pogledava na uro — uže

sedem! „Zakaj naji niji rajše vzbudil,“ — očital je moj prijatelj Vasiliju, — „komaj bodemo prišli do mesta, pa bode zopet vročina!“

— „Nič se ne bojte, pridete še o pravem času,“ dejal je pomirljivo Vasilij, — „jaz imam dva ležišča zapažena, spremim Vas, ako dovolite.“

Taka neprošena usluga od strani Vasilija, ki je pomirila prijatelja, meni nij bila nič kaj povšeči. Jaz skusil sem na sebi nekolikokrat jednake vrste usluge kmetov in svetujem vsem lovcem po mogočnosti odstranjevati take spremljevalce, kajti kmet-lovec ne privede Vas nikoli na dobro mesto za lov, če tudi je on uverjen, da za vsako Vam ubito ptico dobi od Vas za čaj, ampak vodil Vas bode tam, kjer divjačine sploh nij, ali pa je je prav malo. Takega vodnika nagiba k sličnemu postopanju pohlepnost in zavist k vspehu svojega sobrata po orožji. Kmet nelovec pa Vas bode vodil samo iz kratkočasnosti in radovednosti, kako streljajo mestni lovci, sem ter tja po lesu in močvirji in ne znajoč prav nič, kaka divjačina ljubi kaka mesta, Vas bo vse jedno zagotavljal, da je ondukaj, kjer

minister grof Tolstoj pred nedavnim tudi v Moskvi jednega. — Sv. Sinoda se bavi s vprašanjem, kako bi se poboljšalo stanje ruske duhovščine, ki je sem ter tja v jako slabem položaju ter živi takorekoč ob milosti kmetov. Uže prejšnji njeni prokurator, grof Tolstoj, storil je mnogo prememb, mej drugim je odpravil starodavno pravilo, da morajo popovski sinovi postati duhovni in je s tem tudi drugim omogočil posvetiti se temu stanu.

V Parizu zaplenila je policija neizmerno mnogo rudečih plakatov, v katerih nagovarja komite „pravičnejev“ (justiciers) delavce, da naj zažgo hiše poznanih trdosrčnejev poljoč stopnice z zmesjo spirita in petroleja. V Chalonsu, kjer se baš vrši socialistična obravnava, so ti krvoločniki celo pripravljali se, da bi cerkev razstrelili. — Crie, urednik socijalističnemu listu „Citoyen“ je zaprt in njegova pisma zaplenjena. Pravi se, da je stal v zvezi z dogodki v Montceau-les-Mines. Tudi v Saint-Etienne se jih je mnogo pozaprlo.

Razoroženje egiptskega ljudstva bode v kratkem khedive dekretiral. Dotične obravnave egiptске vlade z angleškimi vojaškimi oblastmi bodo kmalu končane. Določil se bode termin za oddajo orožja in po tem času bodo se jela preiskavati poslopja. Vsak Egipčan, pri katerem se poslej najde orožje, stavljal se bo pred vojno sodišče. Da se pri tem ohrani red, skrbela bode angleška straža, ki se bode postavila v posamezne okraje kahirske. — Zatožba dolži Arabija, da je preziraje mejnarodno pravo razobesil beli prapor ter pod njegovim varstvom zapustil Aleksandrijo, prepustil mesto ognju in plenjenju, da je Egipčane klical v orožje proti khedivu in ljudi huskal k masakru, pustošenju in ropanju egiptске zemlje.

Dopisi.

Iz Rudolffovega 20. okt. [Izv. dop.] Volitve naše v mestno zbornico so, hvala Bogu, dokončane. Volili smo viadi prijazne odbornike, a voljeni so bili v borbi proti nekaterim c. kr. uradnikom. To je čudno, pa vender faktum, kajti vsi uradniki tukajšnjega okrajnega glavarstva volili so v nasprotnem smislu. Dva šla sta na komisijo. (!) Dobro znamenje, presrečno odkritje zaupca sedanjemu ministerstvu. Gospodje, ki zagotovljate na jeden ali drug način svojo udanost, hvala za dokaze! Bodite prepričani, da če niste zadovoljni s temi vrsticami, imamo še drugo „artiljerijo“ pripravljeno v jako dobri poziciji, potem ne ganete ni na levo ni na desno več. — Sinemo li vprašati, zakaj se je dal diurnistu Kljunu odpust, da je letal po pisarnah, hišah in ulicah, ter agitoval proti narodnim kandidatom? Kdo ga je najel? Kaj ne, on se je sam spomnil „aus Dienstesrückichten“? — Mej drugimi agitatorji odlikoval se je posebno g. Vesteneck, ki je spehan in s klobukom na zatilniku tekal po hišah (na pr. Ipavic) in pisarnah ter na ulicah atakiral volilce: „Um Gotteswillen, gehen Sie, gehen Sie wählen, nur eine Stimme fehlt uns noch“. Ko bi bil morebiti pozabil to deklamacijo, povemo mu jo lahko prav natačno. Omeniti bi lahko še jednega uradnika, pa pustimo ga, ker itak uže pokašljeje.

Vse hvale vredne skazali so se gospodje, kateri so sinovi naše dežele. Klobuk raz glave pred takimi poštenjaki; dokler ima naš narod take sinove,

ne bomo še prepali na duševnem polji. Gospodje, Bog Vas živi! —

„Kdor nij za drugo rábo, naj varje dom in bábo“ pel je Preširen in uganil jo je; kajti ravnali so se takó tudi nekateri starokopitneži. Ko bi te starokopitneže smel jednačiti z botaniko, postavil bi je v vrsto: „plantae parasiticae;“ ker se naslanjajo na ramena drugih mlajih duševnih kolegov itd., da vozijo in jadrato pokojnini nasproti.

Za namécek omenimo še dva „gewürznageina“ iz prodajalnice. Jeden je nekdanji Slovenec „Gustin“, drugi ga gospod, kateri bi vsakemu rad dopadel, vsakemu rad postregel, namreč „Ogoreutz“.

O prvem ne govorimo, ker je škoda časa, da bi se zaradi njega mudili. Opmnimo pa kupovalce, naj kupujejo železino drugej, kjer je ceneja in bolja, namreč pri gospodu Kastelicu ml. Ta gospod iná dosti in jako poštenega blagá, prijazno postreže in ne nazivlje naše kmečke volilce, ki so pošteni ljudje, „prokleti osli“. —

Vi gospod „Ogoreutz“ se tudi stegujete čez vatel ali meter, prosimo, pustite naše ljudstvo, naš slovenski narod v miru, nemški ga tako ali tako navadili ne boste. Bodite malo bolj hladne krvi, tako kakor vis a-vis sosed „Surz“.

Domače stvari.

— (Sinočnja beseda v Čitalnici ljubljanskej) izpala je izvrstno, ker bilo je občinstva mnogo, program pa prilično kratek in v vseh točkah dovoljen. Vojaška godba c. kr. pešpolka baron Kuhn si je v kratkem času svojega bivanja mej nami pridobila splošno priznanje in simpatije, ker je v resnici jako dobro izvežbana. Tudi včeraj izvalila je z ouverturo k operi „Zampa“ mnogo pohvale, katera se je še podvojila pri „Reminiscence iz opere Barber di Sevilla“, pri katerej točki je gospod kapelnik kazal svojo čudovito spretnost in vztrajnost na „Flügelhornu“. Pevski zbor se je letos reorganiziral in nastopil v tolikem številu, da smo bili veselo iznenadeni in smelo trdimo, da jednega zbora mej Dunajem in Trstom nij. Peli so dva zbora, Gregorčičevo „Vojaci na poti“, katero je uglasbil g. A. Nedvčd, in Mohr-ov zbor „Resnici zmago“. Prvi zbor je jako umetna, a težavna kompozicija in dvomimo, da bi bil kateri drugi pevski zbor na Slovenskem kos, z uspehom ga zvršiti, ker treba veliko in popolnem izurjenih pevcev. Drugi zbor pa, spremljevan po vojaški godbi, napravil je tolik utis in učinek, da se je gotovo vsakdo želel čuti ga v kakem večjem in akustično prikladnejem prostoru. Pri tretjej točki nastopil je gosp. Trstenjak ter v primernem in obširnem govoru razložil namen Čitalnice in pozdravil došle goste. Z gospodom Trstenjakom dobili smo novo govorniško moč, ki razpolaga s blaglasnim organom in prav ugodnim okusom. Odboru Čitalnice smo za včerajšnji užitek prav hvaležni, usojamo si pa izrekati željo, naj bi se v muzikalnem delu malo več ozir jemalo na slovanske proizvode, na pr. na kompozicije českih

mojstrov. — Po besedi bil je živahen ples. — Kakor rečeno, včerajšnja zabava zadovoljila je vsacega v obilej meri, in vsacemu je godil spored, ker je bil kratek a vseskozi jednat in izboren.

— (Jour fixe) literarnega in zabavnega kluba preteklo soboto uvrstil se je povsem dostojno k svojim prednikom. Članov bilo je navzočih 48, katerim je predsedoval g. Hribar. Gospod profesor Šuklje čital nam je jako zanimljive podatke iz francoske revolucije, zlasti podrobnosti iz tako zvane „rudeče knjige“, ki so nam bile nove. Berilo gosp. Šukljeja, sestavljeno z njemu lastno spretnostjo in izborna prednašano, izzvalo je mnogo pohvale. Razen petja, napitnic, mej katerimi naj omenimo one na „narodni eksekutivni komite“, (kakor so nazivali gosp. Rormane pri volitvah v Rudolffovem nemškutarji), nabiranja za V. Erzenov spomenik, sklenilo se je ta večer tudi, da se prirede v postu javna predavanja na korist „Narodni Šoli“. Ta predavanja prevzeli so gospodje profesorji Celestina, Šuklje in Wiesthaler, katera imena nam dajejo poroštvo, da se doseže zaželjeni vspeh in da bodemo imeli kakor prijetno tako tudi poučljivo zabavo.

— (Gosp. dr. J. Tonkli) potujoč v Budimpešto k delegacijam, postal je včeraj popoldne v Ljubljani.

— (Imenovanje.) Gospod Fran Žužek, stavbeni pristav, imenovan je inženirjem za Kranjsko.

— (Gg. pevci Čitalnice) se opozarjajo, da bode v torek zopet redna pevska vaja.

— (Gosp. Ivan Jenko), pokojnega Simona Jenka brat, izdal je svoje pesni v 206 strani obsežajočej knjigi, katero sta prav lepo natisnila gg. Klein in Kovač. — Te pesni, o katerih bodemo še govorili, dobivajo se v Ljubljani v Bambergovi bukvarni, v Gorici pri Wokolatu. Cena 1 gl.

— (Dramatičnega društva odbor) sklenil je v svoji seji dne 20. t. m. napraviti nekako šolo, v koji naj bi se oni gospodje, gospe in gospodične, katere imajo veselje kedaj javno nastopiti na gledališkem odru, vadile v gladkem izgovarjanju in pravilnem naglaševanju besed, v dobrem deklamovanju in ličnem agiranju, sploh v vsem, kar bi jim omogočilo vspešno delovati v Talijinem hramu. Odbor bil je jednoglasno tega mnenja, da brez take šole nikoli napredovati ne bomo, da je našemu slovenskemu gledališču nujno potreba izsolanih in izurjenih igralcev, ako hočemo, da se slovensko občinstvo prične bolj zanimati za domačo gledališko umetnost; zaradi tega je točno poudarjal, naj se ta šola ustanovi takoj in naj se ji poišče spretnega učitelja. Z veseljem torej naznanjamo danes, da smo izvrstnega učitelja v to svrhu uže dobili in ob jednem najuljudnejše prosimo vse one gospe, gospodične in gospe, kojih je želja, delati v prosep slovenske Talije, naj se nemudoma oglase v to šolo pri društvenem blagajniku gosp. dr. Staretu (Marije Terezije cesta št. 5). Pouk prične se začetkom novem-

Vas vodi, najbolj prvotno pristanišče za divjačino. Konec vsemu je, da vi ničesar ne ubijete in se izmučite, a vodniki dobé od Vas za čaj in vodko in se potem do sitega nasmejejo na Vaš račun, češ: „kako sem mestnega lovca napihal“.

In tako sledil sem jaz za prijateljem in Vasilijem s potrjim srcem, če tudi se je Vasilij pokazal z jedne strani jako radodarnega. On vzel je od naji za jedini hleb kruha. Za mleko, za koščke, za prenočišče nij vzel ni kopejke, in na vse najine dokaze, da mleko, koščeki kruha tudi nekaj veljajo, odgovarjal je: „ničesar ne veljajo, le krava naj bode zdrava, pa bode mleka, a mesta v senici mi tudi nijste preležali!“

Čez uro hoje pripeljal naji je Vasilij na kraj, kjer so bila, po njegovih besedah, ležišča. Kraj zdel se mi je znan; jel sem premišljevati — v istini bila sva včeraj tukaj — okolo suhe smreke valjali sta se dve raztrgani cigareti, kateri sem včeraj jaz tja zagnal . . .

— „Vasilij,“ dejal sem jaz, — „midva bila sva včeraj tukaj, pa nikahih ležišč nijsva videla.“

— „Nekam je divjačina mogla iti,“ odgovoril je on, „od vročine šla je v gošče!“

Takov odgovor zdel se mi je pravičen in jaz jel sem se v duhu sam nase jeziti, da sem — lovec, in sem najedenkrat za to pozabil.

V istini, komaj smo prišli v gosti les, prišel je Hetman na sled in pričelo se je streljanje . . .

Tako začelo se je moje znanje z Vasilijem.

Videvši izobilje divjačine okolo Afanasjevke in čuvši od Vasilija, da jeseni pri njih tudi velike divjačine ne manjka, sklenil sem izbrati Afanasjevko za svoj glavni stan in iz nje odpravljati se na svoje lovske ekspedicije. Drugo nedeljo prišel sem zopet v Afanasjevko, a potem jel sem zahajati še bolj pogosto in Vasilij skazal mi je vselej nesebično in zadovoljno gostoljubnost. Jaz sem se z njim poprijateljil. On me je jel zanimati. V prvič, zapomnite: kmet-lovec in vodke ne pije. Lovci, ribiči — to so ljudje „uvažajoči“ vodko. In najedenkrat takov subjekt: prileze Vam iz močvirja ves moker, jaz k njemu s čutaro, — pij, pogrej se. „Zahvalim pokorno, jaz ne pijem!“ . . . Soglasite se, takega je

redko možno dobiti. Potem, v drugič: vidim — on je lovec v duši; hodi povsodi za menoj brez puške; daj, mislim si, napravim mu veselje, — jaz, treba povedati, nijmam lovskega predsodka, ne dajati nikomur streljati iz svoje puške, — „Vasilij, pravim, vzemi puško in pokaži svojo umetnost: tamle sedi divji piščanec.“ — „Streljajte sami, Jegor Demjanč, kaj bodem jaz!“ In kolikokrat se je tako zgodilo. To je mene še bolj jelo zanimati. Jel sem ga izpraševati zakaj on neče streljati. Vsa moja vprašanja ostala so brez odgovora: Vasilij se je zvito izogibal prememu odgovoru in vselej napeljal razgovor na bodi si kaj družega. Jaz dal sem si na vse zadnje besedo, na vsaki način doprašati od njega, zakaj on neče streljati. Slučaj pomogel mi je.

Jedenkrat, na lovu za divjo kuretino, sedla sva k počitku. Komaj sem se dobro pripravil k pijači in jedi, kar skoči najedenkrat — Bog ve od kod se je vzel — zajec, ter se vsede kakih 30 korakov od naji! . . . Sedi in z ušesi pomigava. Jaz za puško — a puška stoji za Vasilijem prislonjena k parobku. Tudi Vasilij je zajca zapazil. „Vasilij, pravim jaz

bra na večer okoli 8. ure. Vzdravimo se torej in učimo se na procvet gledališča slovenskega!

Za dramatičnega društva odbor:

J. Murnik m. p.

J. Trtnik,

predsednik.

tajnik.

— (Požar.) Pretekli petek po noči pogo rei je mlin go-sp. Malenška (Koširja) v Tacnu pod Šmarno Goro.

— (Iz ječe v Laškem) ušel je 25-letni Miha Višner iz Konjic. Nij ga veselilo celih 6 mesecev v ječi sedeti

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Praga 23. oktobra. V deželnem zboru stavi Rieger predlog, da se vprašanje zaradi nemškega poletnega gledališča odloži. Deželni nadmaršal obznani dopis namestništva, po katerem se deželni zbor danes konča. Namestnik odgovarja na interpelacijo Riegrovo: da si bode vlada prizadevala, ker je pripoznana potreba, reformirati deželni volilni red in z ozirom na preuredbo državnega volilnega reda, da se odstranijo pomanjkljivosti deželnega volilnega reda in da se zlasti po ustavnem potu izvede soglasje (deželnega) z državnim volilnim redom. (Gromoviti bravo- in vyborně-klici v vsej zbornici). Po končanem dnevnem redu zaključil deželni nadmaršal po nalogu cesarjevem mej gromovitimi slava- in „hoch“-klici zbor.

Dunaj 23. oktobra. Balon „Vindobona“ s podjetnikom Silberer-om in dvema pasažirjema je včeraj spuščaje se pri Stockerau-u na zemljo ponesrečil. Balon plazil se je dolgo progo ob zemlji. Pasažir, zasobnik Makso Leitner teško, drugi pasažir in podjetnik lahko ranjena.

Bukurešt 23. oktobra. Srbski kralj vrnil se je včeraj po železnici v Beligrad, rumunskega kralja ne obiskavši.

Lyon 23. oktobra. Denes zjutraj ob 2. uri razpočile so se v restavraciji gledališča Bellecour tri bombe. Tri osebe teško, več drugih lahko ranjenih. Zločincev iščejo.

London 23. oktobra. „Times“ poročajo: Mej tuneškim Bey-om in Francosko sklenila se je pogodba, vsled katere prevzame Francoska odgovornost za tuneške dolgove ter se ustanovi novo francosko sodišče, ki bodo reševalo vse pravde in vodilo reorganizacijo uprave državne lastnine, nadzorovanje in pobiranje davkov. S to pogodbo določila se je Bey-u „civiliste“ s 700.000, apanaža princem z 1.300.000 franki.

Razne vesti.

* (Pogreb časopisa.) Japonska vlada ustavila je zaradi preradikalne meri politični list „Koši Šimbun“, ki je izhajal v mestu Tozi. Uredniki objavili so ta ukrep vlade svojim naročnikom povabivši je ob jednem k pogrebu lista. V določeno uro sešlo se je na tisoče ljudi pred uredništvom. Uredniki so potem vzeli les, na katerem je počivala

šepetaje, zajec, — streljaj!“ . . . Vasilij vzel je puško nekako neodločno, hotel jo je meni podati, a vidi, da je vsak trenotek drag, — pomeri — bac, in zajec kolobarom, kolobarom . . . „Junak si!“ pohvalil sem jaz Vasilija, no ko pogledam nanj, vidim — ves obraz se mu je izpremenil — hoče zaplakati! . . . „Kaj ti je, Vasilij?“ — „Grešil sem, Jegor Demjanič!“ . . . Treba bilo je slišati s kakim glasom je bila izgovorjena ta fraza! Treba bilo je videti žalostni obraz Vasilija, ko se je on vrnil k meni z ubitim zajcem! Razumi se, da sem ga tu jel naganjati, kakor pravijo, z nožem ob grlu: povedi v čem ti tu najdeš greh? In evo Vam njegovo priprosto pripoved. Jaz zapomnil sem si jo trdno, in kakor bi še sedaj slišal pripovedovalca, kakor bi še sedaj gledal na njegovo od gorja izmenjeno lice . . .

„Jaz bil sem z malega lovec, pričel je Vasilij. — Da sem le vjel malo svobodnega časa, očetovo puško v roke in — hajdi za rčami . . . Za to bil sem od pokojnega očeta redno kaznovan, a meni vse to nij bilo mari. In ženil sem se, prišli so otroci, umrl je oče, pomnožilo se je delo, a jaz lova ne

zadnja številka njihovega lista in ga nesli izven mesta, kjer je uže bil izkopan grob. Ondi govorili so nekoliko besed, potem les izpustili v grob, vsak navzočnih pa je vrgel grudo prsti časniku v grob.

* (Konjski somenj v Arabiji.) V mestu Maaribi v južnej Arabiji je vsako tretje leto velik konjski someuj h kateremu prihajajo ljudje iz vseh pokrajin arabskega poluotoka, mej njimi celo sultani, emiri in drugi dostojanstveniki. Tak somenj bil je tudi letos in sicer zadnji teden avgusta. Okolu 400 konj, najblazjega plemena stavilo se je na prodaj ter bili vsi pokupljeni. Vsak konj imel je po „sheiku“ in po več pričah podpisan in z dotičnimi pečati preskrbljen rodbinski list, ki sega več generacij nazaj. Konj, ki je svojega po nekeji bitki ubežnega gospodarja nosil skozi 24 ur neprestano, vzbujal je splošno začudenje. Sulton iz Taube ponujal je 1400 avstrijskih (Marije Terezije) tolarjev za to plemenito žival, a lastnik je to za Arabijo ogromno svoto ponosno odbil. Tudi več pesnikov prišlo je na somenj, ki so za malo nagrado kovali pesni na razne konje in te pesni tudi javno prednašali.

Narodno-gospodarske stvari.

Tržaška razstava.

(Dalje in konec.)

Izmej naših domačih razstavljalcev bi se morali omenjati še oni, ki so razstavljali razna vina. Pa o pridelkih vinstva nij možno govoriti, ker je nijsmo pokušali. Poslovivši se od domačinov, preostaje nam le še nekoliko opazek o tržaškeje razstavi. Da je vsakdo poslal najboljšje, kar je premo gel, umeva se samo ob sebi, vender pa nij v vsej razstavi kaj posebnega, kar bi izzivalo nenavadno zanimanje. še manj pa občudovanje. Najnamenitejše je po našem mnenju, Janežičevo (recte Janesich) brušenje dijamantov, ker se kaj takega še nij videlo na nobenej avstrijskeje razstavi in je ta umetelnost skoraj izključljivo bila privilegij oziroma monopol Belgijancev. Firma Janesich postavila je prav lepo brušene dijamante na ogled, garnitura za 5000 gld. krasen „collier“ za 15.000 gld., pero iz briljantov sestavljeno itd., prodajala je pa tudi na lici mesta prstane z malim dijamantom po 10 goldinarjev.

Takoj poleg Janesichevih strojev za brušenje dijamantov, postavil je svojo vetrino g. T. Scharf iz Dunaja, ki dela ponarejene (imitirane) dijamante, kateri so t. ko dovršeni, da na prvi pogled mej njimi in pravimi dijamanti niti razločka nij, zlasti ker so vsi udelani v pravo zlato in srebro in pravim zelo podobno ponarejeni. Obrtnija z imitiranimi dijamanti dan danes, — v stoletju, ko se uže za vsako tvardino dobiva surrogat, ko imamo namestu pravega zlata uže upeljano talmi-zlato itd., — vedno bolj napreduje in marsikdo, kateremu so do sedaj dragoce nosti, osobito dragi kamenji v vrednosti več tisoči goldinarjev ležali mrtvi, poprodal je pravo drago kamenje, nadomestivši je z umetnim, ponarejenim. Ko je presvitli cesar obiskavši razstavo prišel tudi do Scharfovih imitacij in vprašal, ali tudi plemstvo naroča in kupuje take imitacije, odgovorila je zastopnica firme jako diplomatično: „Auch, Majestät, man will eben die echten Juwelen schonen“.

Razen ravno omenjenih firm stoječih druga tik druge in kazavši nam pristnost v primeri z navideznostjo, sta zlasti Dunaj in Česka izborna zastopana po fabrikantih in firmah, ki imajo skoraj svetovno ime, kakor Ditmar za svetilnice, Wertheim za svoje blagajnice, Thonet za izdelke iz upognjenega lesa, Leopold Gasser za svoje puške in revolverje. Ad

pustim. Tako preživel sem osem let. In najedenkrat — dogodi se taki greh! Šel sem jedenkrat z lova; ko sem bil od vasi komaj še jedno vrsto, dojde me naša sosedinja Akulina; jaz prišel sem z njo vred v vas. In videla je mene z njo moja žena! Ona ubila si je nekaj v svojo neumno glavo in s tega časa pričel se je mej nama prepir. Kakor hitro se napravim na lov — se ona začne solziti in mi očitati, da grem k Akulini. Jela me je zmerjati in sramotiti pred vso vasjo . . . Na, mene je to jezilo, bil sem popolnoma nedolžen . . . Prvikrat sem jo pobil, drugikrat pobil in ker sem bil vedno pijan — tedaj sem pil — se mi glupa baba nij dala več ujeti . . . Jedenkrat v praznik jela me je sramiti na ulici v pričo vsega naroda, a jaz bil sem pijan, prišel sem ravno z lova: v selu prodal sem divjačino in se ga tam v krčmi nasrkal, — jaz sem jo udaril — baba še hujše . . . A ona bila je tedaj noseča. Odvzeli so mi jo sosedje, a jaz domov, vzajem puško in v les, kjer sem tudi prenočil z Lapko. — Pridem zjutraj domov — žena je bolna za smrt: porodila je mrtvo dete! . . . In ko tako gle-

dam na otročiča — rodil se je deček, — in pomi-slim, kak greh sem storil — naredil sem obljubo: ne piti vodke in ne vzeti več puške v roke . . .

Prodal sem puško, a psa bilo mi je žal prodajati. Toda prokleti pes jel me je preveč vznemirjati: tako lepo mi je gledal v oči, kakor bi me zval na lov . . . Prodal sem tudi njega . . . Nu, mislim si, sedaj dal sem slovo vsemu! In Gospod poslal je na mojo srečo slabo vreme, — bilo je jeseni, — jelo je deževati, nastali so vetrovi, pal je sneg in pričela se je zima, no tako mrzla, da je bilo čas za pečjo sedeti, a ne hoditi na lov . . .

Pomlad prišla je jako prijazna, tiha. In tu postalo mi je hudo, ej kako hudo! — Skoraj bil sem gotov sam sebe končati! . . . Divji petelini pojo, race kriče, po noči je v kvišku vriš. Vsaka ptica leti, kriči. A po lužah in po preplavljenih krajih, kake ptice tam nij! Luža kar šumi od ptic! In kako teško sem strpel, da nijsem grešil, — da nijsem šel na lov! Nu, pozneje je malo po malem ta norost prešla. A sedaj, napeljal si me Ti, gospod, na greh, sedaj, ko sem uže deset let trpel! . . . (Dalje prih.)

Ne spuščaje se v podrobni popis bogatega povečini iz avstrijskega muzeja za umetelnost in obrtnijo pripisane blaga iz raznih orientalskih krajev. iz Turčije, „British Indije“ in iz daljnega Japana, ki se osobito odlikuje s karakteristnimi meči in oklepi, niti v naštevaje tovarn, ki so razstavile sladkor v raznih oblikah in barvah, mej katerima jih je posebno veliko s českimi napisi. (N. pr. „První česká akciová společnost pro rafinování cukru“), spregovorili bodemo nekoliko o uzornej pivovarni v Piznu, ustanovljenej leta 1842. To podjetje napreduje uprav kolosalno in zavzema 450 000 štirjaških metrov prostora, tedaj 15 krat več, nego vsa tržaška razstava. Plzenska pivovarna zvari skoraj 300.000 hektolitrov piva in potrebuje 350.000 centov premoga na leto, ima 230 uradnikov in delavcev, posebe pa še 100 sođarjev, 25 tesarjev, mizarjev, ključarjev in kovačev, tolike kleti, da so vse skupej šest kilometrov dolge, svojo posebno postransko leznico, svojo posebno požarno stražo. Ta pivovarna deluje tako vspešno in varí tako izvrstno pivo, da je pred par leti na vsako plzensko hišo, ki ima pravici variti pivo, prišlo 1200 gld. čistega dohodka. Plzensko pivo pridobilo si je povsod priznanje in v „Gartenlaube“ čitali smo nekaj, da se je na kongresu v Berlinu, kjer se je razpravljalo o ponarejanji in popačenji jedil in pijač, priznalo, da zasluži „Pilsen's goldenes Gebräu“ prvo mesto.

Dunajska borza

dné 23. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	76 gld.	70	kr.
Papirna renta	76	70	kr.
Srebrna renta	77	45	„
Zlata renta	95	55	„
5% marcna renta	92	35	„
Akcije narodne banke	832	—	„
Kreditne akcije	311	60	„
London	119	25	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	47	„
C. kr. cekini	5	66	„
Nemške marke	58	35	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119	—
Državne srečke iz l. 1864	100	171	—
4% avstr. zlata renta, davka prosta	9	50	„
Ogrska zlata renta 6%	119	40	„
„ „ 4%	87	35	„
„ „ 5%	86	45	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	116	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	40	„
Prior. oblig. Elizabeine zapad. železnice	97	75	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25	„
Kreditne srečke	100 gld.	174	—

dam na otročiča — rodil se je deček, — in pomi-slim, kak greh sem storil — naredil sem obljubo: ne piti vodke in ne vzeti več puške v roke . . .

Prodal sem puško, a psa bilo mi je žal prodajati. Toda prokleti pes jel me je preveč vznemirjati: tako lepo mi je gledal v oči, kakor bi me zval na lov . . . Prodal sem tudi njega . . . Nu, mislim si, sedaj dal sem slovo vsemu! In Gospod poslal je na mojo srečo slabo vreme, — bilo je jeseni, — jelo je deževati, nastali so vetrovi, pal je sneg in pričela se je zima, no tako mrzla, da je bilo čas za pečjo sedeti, a ne hoditi na lov . . .

Pomlad prišla je jako prijazna, tiha. In tu postalo mi je hudo, ej kako hudo! — Skoraj bil sem gotov sam sebe končati! . . . Divji petelini pojo, race kriče, po noči je v kvišku vriš. Vsaka ptica leti, kriči. A po lužah in po preplavljenih krajih, kake ptice tam nij! Luža kar šumi od ptic! In kako teško sem strpel, da nijsem grešil, — da nijsem šel na lov! Nu, pozneje je malo po malem ta norost prešla. A sedaj, napeljal si me Ti, gospod, na greh, sedaj, ko sem uže deset let trpel! . . . (Dalje prih.)

Rudolfove srčke 10 " 19 " 75 "
 Akcije anglo-avstr. banke . . . 120 " 125 " — "
 Tramway-društ. velj. 170 glđ. a. v. . . 230 " 50 "

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Moškina v mm.
20. oktobra	Ob 7. uri zjutraj	738-28 mm.	+ 9.4° C	brezvetrije	oblačno	0.05 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	737-80 mm.	+ 12.6° C	slaboten jugozahod	deloma jasno	
	ob 9. uri zvečer	738-94 mm.	+ 7.6° C	brezvetrije	deloma jasno	
21. oktobra	ob 7. uri zjutraj	737-90 mm.	+ 7.2° C	slaboten vzhod	deloma jasno	0.00 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	736-70 mm.	+ 9.4° C	slaboten vzhod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	736-81 mm.	+ 7.2° C	slaboten vzhod	oblačno	
22. oktobra	ob 7. uri zjutraj	735-26 mm.	+ 6.6° C	brezvetrije	oblačno	0.50 mm. dežja.
	ob 2. uri popoldne	733-57 mm.	+ 10.1° C	slaboten jugozahod	oblačno	
	ob 9. uri zvečer	733-13 mm.	+ 9.3° C	slaboten vzhod	oblačno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk je za spoznanje pal in sicer na zahodu močnejše kot na vzhodu; bil je vsled tega nekoliko nekomernejše razdeljen; razloček mej maksimum in minimum pa zategadelj še vedno nij bil ekstremen. Vetrovi so postali močnejši in so se zasukali večinoma proti severu in vzhodu. Temperatura je precej močno pala in bila večinoma podnormalna, le včasih normalna; razloček mej maksimum in minimum le nezaten. Nebo je bilo večidel deloma jasno in deloma oblačno, sem pa tja tudi popolnem oblačno; vreme sicer še precej nestanovitno, vendar ne deževno.

(Proti nalezljivim boleznim) priporočajo profesorji medicine in vsi strokovnjaški listi najtoplejše **Bittnerjev „koniferni sprit“** kot zrak čisteče in desinficirajoče sredstvo. Ta sprit diši jako prijetno po gozdu, se lahko rabi pri otrocih in odraslih bolnih, je gotovo sredstvo proti nalezljivim boleznim ter oživlja prav dobrodejno dušnik. — Na obrtni razstavi v Egeru odličen je bil Bittnerjev „koniferni sprit“ s srebrno svetinjo.

Podpisani javljajo žalostno vest o smrti iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, hčere, sestre, sinahe in svakinje, gospé

Terezije Kodrič, roj. Zenss,

katera je po dolgej in mučnej bolezni, prevedena s sv. zakramenti umirajočih, 22. oktobra t. l. ob 10. uri zjutraj v 36. letu svoje dōbe mirno v Golopodu zaspala.

Truplo drage nam ranjke bode 24. t. m. popoldne ob 4. uri v mrtvašnici pri sv. Krištofu, kamor je bilo prenešeno, blažoslovljeno in potem na ondōtnem pokopališči k večnemu počitku zemlji izročeno. (678)

Sv. maša za dušo ranjke služila se bode daé 28. t. m. ob 9. uri v farnej cerkvi frančiškanskej. Ljubljana, dné 22. oktobra 1882.

Franjo Kodrič, soprog. Ivan in Terezija Zenss, starši. Terezija, Vilhelmina, Rudolf, otroci. Karolina Lisee, sestra. Neža in Anton Kodrič, starši soproga. Ivan Lisee, svak. Terezija Lisee, svakinja.

Divjih kostanjev in želoda

vsako mero kupujeta trgovca

Matič in Pliker

v Celji, Kolodvorske ulice št. 97.

(671—4)

Umetne (574—16)

zobe in zobovja

postavlja po najnovjšem ameriškem zistemu v zlatu, vulkanitu ali celulojdu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

zobni zdravnik A. Paichel,
 poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

EKONOM,

(666—2)

oženjen, oče jedinemu otroku, ta čas opravnik velikega posestva na Kranjskem, prej službujoč v ogrskih tovarnah za sladkor, imajoč najboljša spričevala, govoreč nemški in slovanski, želi dobiti stopinjo graščinskega opravnika, tovarniškega računovodje ali knjigovodje. Ponudbe sprejema **F. Müllerjey Annoncen-Bureau v Ljubljani.**

V graščini Novakovec

pri Sv. Ivan-Zelina na Hrvatskem, postaja Sesvete, se prodaja:

- 100 starih veder belega vina iz leta 1875.
- 100 " " " " " " 1879.
- 100 " " " " " " 1881.
- 150 " " mošta " " " 1882.

Neposredni kupci naj blagovolé si vina v graščinski kleti ogledati in pokušati ter se vina na zahtevanje kupca postavijo v njegovih posodah franco v Sesvete. (668—3)

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, à 30 kr.

! Najnovejše spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim vspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna „pri samorogu“,

v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

V nobenej bolničneji in otročej izbi

naj bi ne manjkal

Bittnerjev „koniferni sprit“,

kateri je destilacijski produkt iz mladih smrekovih iglic in katerih uplivne sestavne dele v kemično čisto koncentriranem stanu ohrani. Razpršen daje zraku v sobi prijeten, oživljajoč, dober gozdni duh in impregnira ga z eterično oljnatimi in balzamično smolnatimi snovmi, ki gredo po tem načinu naravnost v dihalne organe in tako priznajo jim zdravilno moč kažejo. Raba „koniferne sprita“ se priporoča pri: kašlju, pokesljevanji, prsnihi bolečinah, bronhijalnem kataru, pri prsnej slabosti, astmi, emphysemu, bljevanji krvi, tuberkulozi, kroničnej hripavosti, pri kataru goltanca in pri živčenia bolečinah.

Močno ozonirujoči „koniferni sprit“ naj se rabi v vsch bolničnih sobah, ker se s tem ohrani zrak vedno čist in zdrav, osobito pa pri typhusu, diphteritidi, malariji, poltnih boleznih, kakor pri kozah, škrlatici in pri vsch epidemično nastopajočih boleznih. Če se umane ali obveže, daje „koniferni sprit“ izvrstno oživljajoče, bolečino zmanjšujoče sredstvo pri revmatizmu, trganji po udih, živčnih boleznih in zobnih bolečinah.

Dobi se Bittnerjev „koniferni sprit“ jedino le pri (677—1)

Jul. Bittnerji, lekarji v Rihnovu (Reichenau). Dol. Avstr.,

in v doli navedenih zalogah. Cena steklenici „koniferne sprita“ je 80 kr., 6 steklenicam 4 glđ., patent. razprševalnemu aparatu 1 glđ. 80 kr.

Zaloga v Ljubljani: J. pl. Trnkoczy, lekar.

Le pravo z varstveno znamko. Patent. razprševalni aparat ima firmo: Bittner, Reichenau, N.-Oe. vlito.

Podoba steklenice Bittnerjevega „koniferne sprita“ s patent. razprševalnim aparatom.

Nouveautés

- Deževnih plaščev za dame od gl. 6 do 26
- Jaquetov " " " " 7 " 42
- Manteletov " " " " 8 " 28
- Ogrinjal iz pliša, tkanine in svile od gl. 15 do 120.

Specijalitete v otroških oblekah.

Veliko zalogo

klobukov za dame

po novejši šegi

priporoča

(590—9)

M. NEUMANN,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11.

Izvanjska naročila se točno izvrše in, kar ne bi dopadalo, se brez ugovora premenja.

Plzensko pivo.

Jemljemo si čast najuljudneje naznaniti, da bodemo začeli z 19. oktobrom razpošiljati svoje pivo ter da mu nastavimo naslednje cene: gotovih 13.50 glđ. za hektoliter iz kolodvora plzenskega, prazne sode franko Plzen retour, — ali pa „ 18.80 glđ. „ „ iz naše zaloge: pri gospodu F. Schediwy, Gradec, Annenstrasse 35, prazne sode franko Gradec retour.

Poudarjaje, da je to pivo izvrstne dobrote, nadejamo se prav obilih naročil

z visokim spoštovanjem

Meščanska pivovarna v Plznu,

osnovana l. 1842.

(Ponatisk se ne plača.)